T073 BL III (120) Nhân Duyên Ức Nhĩ-Nêu Dẫn Da Thuộc-Luật Tứ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

II-NHAÂN DUYEÂN ÖÙC NHÓ 1. Taêng giaø bieân ñòa Baáy giôø Ñaïi Ca-chieân-dieân ôû trong söôøn nuùi Caâu-löu Hoan hyûl46l taïi nöôùc A-baøn-ñeà,l462 cuøng vôùi ÖÙc Nhó Öu-baø-taéc,l46> coù caû ngöôøi sai khieán.l464 Baáy giôø, ÖÙc Nhó loøng töï nghó: - Nhö lôøi Phaät daïy, neáu ta soáng taïi gia cuøng vôùi vôï con, khoâng theå tu haïnh thanh tònh ñöôïc. Ta haõy caïo boû raâu toùc xuaát gia laøm ñaïo. ÖÙc Nhó lieàn ñeán choã Ñaïi Ca-chieân-dieân thöa: - Con nghe lôøi Phaät daïy, neáu soáng taïi gia cuøng vôùi vôï con, khoâng theå tu haïnh thanh tònh ñöôïc. Cuùi xin Ñaïi ñöùc cho con xuaát gia thoï ñaïi giôùi. Ca-chieân-dieân noùi: - Xuaát gia laø vieäc raát khoù. Laøm Sa-moân cuõng khoâng phaûi laø deã. OÂng neân soáng taïi gia, hoä trì Phaät giôùi, tuøy theo thôøi tu haønh theo lôøi Phaät daïy. ÖÙc Nhó thöa xin ba laàn. Ñaïi Ca-chieân-dieân thaáy ÖÙc Nhó aân caàn ba phen, beøn cho xuaát gia, nhöng ñeán ba naêm môùi ñöôïc thoï ñaïi giôùi. Taïi sao vaäy? Bôûi vì khoâng ñuû Taêng goàm möôøi vò. ÖÙc Nhó thoï giôùi chöa bao laâu lieàn ñaéc ñaïo A-la-haùn. Töï ghi nhaän söï ñaéc ñaïo nhö tröôùc ñaõ noùi. Baáy giôø ÖÙc Nhó nghe Ñöùc Phaät coù coâng ñöùc töôùng haûo trang nghieâm, caùc caên tòch tònh, voâ thöôïng ñieàu phuïc, nhö töôïng vöông, nhö vöïc suoái trong vaét, ngöôøi nghe ñeàu hoan hyû. ÖÙc Nhó muoán ñeán yeát kieán Ñöùc Phaät neân ñeán choã Ca-chieân-dieân thöa: - Con nghe coâng ñöùc cuûa Phaät nhö vaäy, muoán ñeán yeát kieán Nhö Lai, baäc Voâ sôû tröôùc, Ñaúng chaùnh giaùc. Ca-chieân-dieân noùi: - Coâng ñöùc cuûa Phaät nhö lôøi oâng noùi.

l460. Heát quyeån >8. l46l. Caâu-löu Hoan hyû sôn khuùc . Pali, Vin.i. l94: Kuraraghare papāte pabbate, treân söôøn nuùi Papāta, thò traán Kuraraghara. Nguõ phaàn 2l (T22nl42l, tr.l44al>): A-thaáp-ba A- vaân-ñaàu quoác Ba-laâu-ña sôn . l462. A-baøn-ñeà quoác, . Pali, Vin.i. l94, Avantī. l46>. ÖÙc Nhó Öu-baø-taéc . Nguõ phaàn 2l, ibid., cö só teân laø Sa-moân ÖÙc Nhó . Pali, Vin.i. l94, Sona Kunikanma. l464. Haùn: söû nhaân caâu . Cf. Pali, ibid., Sono upasako Kunikanmo āyasmato Mahā- Kaccānassa upanmhako hoti, Öu-baø-taéc Sona Kunikanma laø ngöôøi phuïc vuï cho Tröôûng laõo Ñaïi Ca-chieân-dieân. Baûn Haùn hieåu upanmhako, ngöôøi phuïc vuï, laø nhaân vaät thöù ba; khoâng phaûi laø töø ñoàng caùch.

Ca-chieân-dieân noùi tieáp: - OÂng nhaân danh toâi ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, thaêm hoûi Theá Toân: “Theá Toân ñi ñöùng khoûe maïnh khoâng? Ít bònh, an laïc khoâng?” Roài oâng ñem naêm vieäc sau ñaây ñeán baïch Ñöùc Theá Toân: l. Taïi nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà ít Tyø-kheo, neân thoï ñaïi giôùi khoù khaên, ba naêm môùi toå chöùc ñöôïc.l465 Taïi sao nhö vaäy? Vì khoâng ñuû Taêng möôøi vò. Töø nay veà sau, cuùi xin Ñöùc Theá Toân phöông tieän khai cho theá naøo ñeå nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà ñöôïc thoï ñaïi giôùi deã daøng. 2. A-thaáp-baø A-baøn-ñeà nhieàu choâng gai, soûi ñaù; giaøy deùp moät lôùp deã bò hö raùch. Cuùi

xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp mang giaøy deùp hai lôùp. >. A-thaáp-baø A-baøn-ñeà ngöôøi ñôøi öa taém. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo thöôøng thöôøng taém röûa. 4. Nhö caùc phöông khaùc coù nhöõng loaïi ngoïa cuï toát nhö y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâul466 nhö vaäy. Nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà cuõng duøng da laøm ngoïa cuï nhö da sôn döông, da cöøu, da höôu.l467 Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp ñöôïc duøng ngoïa cuï baèng da. 5. Coù Tyø-kheo ñeán ñòa phöông khaùc. Sau ñoù, truù xöù cuõ ñöôïc yl468, khoâng daùm nhaän; vì sôï phaïm ni-taùt-kyø. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân phöông tieän khai cho ñöôïc nhaän. Tyø-kheo ÖÙc Nhó nghe Ñaïi Ca-chieân-dieân noùi, im laëng thoï trì, töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaàu maët kính leã, nhieãu quanh roài caùo lui. ÖÙc Nhó nghe Ñöùc Theá Toân ôû trong nuùi Kyø-xaø-quaät, thaønh Vöông-xaù. ÖÙc Nhó mang ñaày ñuû ba y vaø baùt ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, roài ngoài qua moät beân, Ñöùc Phaät lieàn uûy laïo baèng caùch hoûi: - Truï chæ coù ñöôïc an laïc hay khoâng? Coù vaát vaû vì söï aên uoáng khoâng? ÖÙc Nhó baïch Phaät, truï chæ ñöôïc an laïc, khoâng bò vaát vaû bôûi thöùc aên. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: - Söûa soaïn choã cho caùc Tyø-kheo nghæ. Toân giaû A-nan töï bieát, theo thöôøng phaùp cuûa Ñöùc Theá Toân, laø muoán cho khaùch Tyø-kheo cuøng nghæ vôùi Ngaøi, neân môùi baûo A-nan söûa soaïn. Toân giaû vaâng lôøi Phaät daïy, vaøo trong phoøng nôi Ñöùc Phaät nghæ, söûa soaïn moät choã ngoài ñoái dieän vôùi choã ngoài cuûa Ngaøi. Roài trôû laïi choã

l465. Nguõ phaàn 2l, ibid., ÖÙc Nhó thoï Sa-di 6 naêm môùi thoï cuï tuùc. l466. Y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø laâu . Pali (Vin.i. l95): eragu, moragu, majjhāru, jantu. Thaäp tuïng: ma nhuïc phuù (phuû ñeäm gai), mao nhuïc phuù (phuû ñeäm loâng), hoa y nhuïc phuù (phuû ñeäm aùo boâng) . l467. Coå döông, baïch döông, loäc . Pali: enakacamma, ajacamma, migacamma. l468. Y ñöôïc daønh cho Tyø-kheo vaéng maët taïi truù xöù cuõ.

Phaät, ñaûnh leã saùt chaân, ñöùng qua moät beân, baïch Ñöùc Theá Toân: - Con ñaõ söûa soaïn choã cho khaùch Tyø-kheo nghæ xong. Con xin pheùp ñöôïc môøi khaùch vaøo. Ñöùc Theá Toân lieàn ñöùng daäy vaøo phoøng, ñeán choã ngoài. ÖÙc Nhó cuøng vaøo phoøng vôùi Ñöùc Phaät, ngoài vaøo choã ngoài ñoái dieän. Ñöùc Theá Toân ngoài tónh laëng trong giaây laùt, roài baûo ÖÙc Nhó: - OÂng coù theå noùi phaùp khoâng? ÖÙc Nhó nghe lôøi Phaät daïy, beøn ôû tröôùc Ñöùc Phaät, noùi Möôøi saùu cuù nghóa,l469 khoâng theâm, khoâng bôùt, khoâng hoaïi, aâm thanh trong treûo, chöông cuù thöù töï roõ raøng coù theå hieåu ñöôïc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân nghó: “Hay thay, Tyø-kheo naøy noùi kinh phaùp möôøi saùu cuù nghóa, khoâng taêng, khoâng giaûm, khoâng hö hoaïi, aâm thanh trong treûo, thöù töï chöông cuù roõ raøng, coù theå hieåu ñöôïc.” Ñöùc Phaät hoûi ÖÙc Nhó: - Tröôùc ñaây oâng laøm gì? ÖÙc Nhó thöa: - Töø laâu, con thaáy duïc laø tai haïi. Nhöng thoï giôùi ñöôïc thì raát khoù. Phaûi ñôïi ñeán ba naêm. Vì sao vaây? Vì khoâng ñuû chuùng möôøi vò. ÖÙc Nhó nghó raèng nay ñaõ ñuùng luùc baïch leân Ñöùc Theá Toân naêm vieäc maø Hoøa thöôïng Ca-chieân-dieân daën. ÖÙc Nhó baïch Phaät: - Hoøa thöôïng Ca-chieân-dieân cuûa con daën con nhaân danh ngöôøi ñeâ ñaàu ñaûnh leã saùt chaân Ñöùc Theá Toân vaø xin ñöôïc vaán an söùc khoûe Theá Toân: “Theá Toân ñi ñöùng khoûe maïnh

khoâng? Ít bònh, an laïc khoâng?" Roài ÖÙc Nhó trình baøy naêm vieäc nhö treân leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Theá Toân chaáp thuaän baèng söï im laëng. Saùng sôùm hoâm sau, Ñöùc Phaät duøng nhaân duyeân naøy taäp hôïp Taêng Tyø-kheo, vì caùc Tyø-kheo tuøy thuaän noùi phaùp, duøng voâ soá phöông tieän khen ngôïi haïnh ñaàu ñaø, oai nghi teà chænh, thieåu duïc tri tuùc, öa nôi khoâng nhaøn, vaø baûo caùc Tyø-kheo: - Cho pheùp nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà coù ngöôøi thöù naêm laø ngöôøi trì luaätl470 thì ñöôïc thoï ñaïi giôùi. Caùc nôi khaùc gaëp tröôøng hôïp nhö vaäy cuõng cho pheùp. Nôi khaùc laø: phöông Ñoâng coù nöôùc teân laø Baïch moäc

l469. Thaäp luïc cuù nghóa . Nguõ phaàn, ibid., Thaäp luïc nghóa phaåm kinh . Thaäp tuïng 25 (T2>nl4>5, pl8lb25): Ba-la-dieân-taùt-giaù-ñaø-xaù-tu-ñoá-loä . Pali, Vin.i. l96, Anmhakavaggikāni, ñöôïc hieåu laø Nghóa phaåm, hay Baùt keä phaåm, goàm l6 kinh, 2l0 keä, Phaåm thöù tö thuoäc boä Suttanipaâta. l470. Trì luaät nguõ nhaân . Neân hieåu laø thöù naêm laø ngöôøi trì luaät. Taêng naêm ngöôøi, coù moät ngöôøi trì luaät. Khoâng ñoøi hoûi taát caû naêm vò ñeàu laø trì luaät. Do ñoù khoâng neân hieåu nhoùm töø Haùn naøy laø "Naêm ngöôøi trì luaät." Thaäp tuïng 25 (T2>nl4>5 tr.l8lc29): trì luaät ñeä nguõ . Cf. Vin.i. l97: vinayadharapañcamena.

ñieàu;l47l ngoaøi nöôùc aáy thì ñöôïc pheùp. Phöông Nam coù thaùp teân laø Tónh thieän,l472 ngoaøi thaùp ra thì ñöôïc pheùp. Phöông Taây coù Quoác sôn teân laø Nhaát-sö-leâ Tieân nhaân chuûng,l47> ngoaøi nuùi ra thì ñöôïc pheùp. Phöông Baéc coù nöôùc teân laø Truï,l474 ngoaøi ra thì ñöôïc pheùp. Ngoaøi caùc nôi nhö treân neáu coù ngöôøi thöù naêm laø ngöôøi trì luaät thì ñöôïc pheùp thoï giôùi. - Cho pheùp nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà mang giaøy deùp hai lôùp. - Cho pheùp nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà thöôøng xuyeân ñöôïc taém röûa. - Cho pheùp nöôùc ñoù traûi da cuûa loaøi sôn döông, cöøu, da höôu laøm ngoïa cuï. - Cho pheùp caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc y ñuû möôøi ngaøy. Quaù haïn neân xaû. Xaû roài saùm hoái. 2. Nhöõng quy ñònh veà da thuoäc i. Quy ñònh chung veà giaøy deùp Baáy giôø, coù Tyø-kheo nhaän ñöôïc ñoâi deùp vaù baèng da; khi ôû caùch Phaät khoâng xa, beøn xeù loät ra cho hö hoaïi, vì sôï phaïm mang deùp hai lôùp. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi Tyø-kheo aáy: - Sao oâng xeù ñoâi deùp cho hö hoaïi? Vò Tyø-kheo thöa: - Vì con sôï phaïm giôùi mang deùp hai lôùp. Ñöùc Phaät daïy: - Giaøy deùp bò luûng hö, ñöôïc pheùp vaù hai lôùp. Caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc loaïi da chöa thuoäc. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp thuoäc da cho meàm. Hoaëc töï mình laøm cho noù meàm, hoaëc nhôø ngöôøi laøm cho meàm roài môùi caét laøm giaøy deùp moät lôùp. Caàn dao, Phaät cho pheùp chöùa dao. Caàn vaùn, Phaät cho pheùp chöùa vaùn. Caàn gaân, caàn loâng, caàn chæ da... Ñöùc Phaät ñeàu cho pheùp chöùa. Caàn keùo, Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa keùo. Dao luït, cho pheùp maøi, cho pheùp chöùa ñaù maøi. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ñeå raûi raùc dao, duøi, gaân, loâng, chæ da, keùo,

l47l. Baïch moäc ñieàu . Haùn dòch naøy phuø hôïp Pali: Setakandika; nhöng Vin.i.l97 noùi thò traán naøy ôû veà phía nam, gaàn vôùi Thaäp tuïng, ibid., trung nam phöông, Baïch moäc tuï laïc . Laáy ñaây laøm moác. Qua khoûi ñaây, ñöôïc xem

laø bieân ñòa. l472. Tónh thieän . Khoâng tìm thaáy töông ñöông trong Thaäp tuïng vaø Pali. Tham chieáu, Thaäp tuïng: phöông ñoâng coù tuï laïc Baø-la-moân teân laø Giaø-lang . Töông ñöông Pali: Kajangala, thò traán nhoû ôû veà phía ñoâng. l47>. Nhaát-sö-leâ Tieân nhaân chuûng . Coù leõ Thaäp tuïng noùi laø Öu-thi-la sôn , ôû phöông baéc; Töông ñöông Pali: Us#raddhaja, veà phía baéc. l474. Truï . teân nöôùc. Thaäp tuïng: phöông taây coù tuï laïc Baø-la-moân teân laø Truï . Pali: veà phía taây coù ngoâi laøng Baø-la-moân teân laø Thūna, maø hai baûn Haùn ñeàu ñoïc laø Thāna.

khoâng coù choã caát. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp laøm caùi tuùi ñeå ñöïng. Hoaëc laáy tre ñan thaønh loàng; hoaëc laáy voû caây laøm thaønh caùi loàng. Cho pheùp duøng ñaõy baèng loâng boïc beân ngoaøi. Coù theå duøng moät trong möôøi loaïi vaûi ñeå laøm caùi ñaõy. Caùc Tyø-kheo duøng da ñeå laøm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng da laøm. Caùc Tyø-kheo ñeå y môùi treân giaøy deùp roài ngoài, laøm baån y. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñeå y môùi leân treân giaøy deùp roài ngoài leân treân. Caùc Tyø-kheo cuõng khoâng ñöôïc ngoài treân da. Tröø nöôùc A-thaáp-baø A-baøn- ñeà. Caùc Tyø-kheo ñem giaøy deùp ñeå ôû tröôùc roài nguû, choù ngaäm ñem ñi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñeå giaøy deùp ôû tröôùc roài nguû. Neân laáy coû phuû laïi. Hoaëc uùp hai ñeá laïi vôùi nhau roài ñeå döôùi ni-sö-ñaøn. Tyø-kheo ñem giaøy deùp ñeå moät beân roài nguû. Khi laên qua, naèm treân giaøy deùp, vôùi taâm caån thaän nghó, sôï phaïm toäi naèm nguû treân da. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Coù Tyø-kheo ñem giaøy deùp ñeå trong bình baùt mang ñi. Tyø-kheo khaùc thaáy, nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng neân ñeå giaøy deùp trong bình baùt. Neân giöõ baùt cho saïch seõ. Coù Tyø-kheo moät tay caàm caû giaøy deùp vaø bình baùt. Tyø-kheo khaùc thaáy, nhôøm gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc moät tay caàm caû giaøy deùp vaø bình baùt. Neân moät tay caàm bình baùt, moät tay xaùch giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo loäi qua nöôùc buøn, veùn y khoâng ñöôïc. Y rôùt trong nöôùc buøn. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng ngoùn tay moùc giaøy deùp. Bình baùt ñeå trong baøn tay. Moät tay veùn y. ii. Caùc loaïi da Caùc Tyø-kheo ôû nöôùc Caâu-taùt-la, du haønh trong nhaân gian. Ñeán nôi thoân khoâng coù truù xöù Tyø-kheo. Nghæ ñeâm taïi nhaø oâng thôï laøm ñoà goám, gaàn beân choã nhoài buøn coù da thuù. Tyø-kheo nguû beân treân, saùng ngaøy môùi thaáy, sôï phaïm nguû treân da. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm.

Nhoùm saùu Tyø-kheo tích tröõ loaïi da lôùnl475 nhö sö töû, coïp, beo, raùi caù, meøo röøng, ca-la,l476 caùo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa taát caû da lôùn. Nhoùm saùu Tyø-kheo ngoài treân giöôøng cao lôùn, hoaëc ngoài moät mình treân giöôøng daây, giöôøng caây, giöôøng ngaø voi, traûi baèng da ngöïa, da voi; ñeäm boâng, ngoïa cuï taïp saéc, cuø laâu,l477 duøng caùc loaïi loâng con raùi caù ñoän laøm neäm. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ngoài treân giöôøng cao lôùn, cho ñeán duøng loâng con raùi caù ñoän laøm neäm. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï traûi giöôøng cao roäng toát ñeïp cho Tyø-kheo, môøi Tyø-kheo ngoài. Caùc Tyø-kheo noùi: - Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp chuùng toâi ngoài treân giöôøng cao lôùn. Caùc baïch y thöa: - Chuùng con ñaâu coù caùi giöôøng

naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ngoài. Tröø loaïi giöôøng baèng vaät baùu, ngoaøi ra, nôi nhaø baïch y, ñöôïc pheùp ñöôïc ngoài. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï vì Tyø-kheo traûi giöôøng baèng da, giöôøng ñôn.l478 Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ngoài, nghó: "Ñöùc Phaät khoâng cho chuùng ta ngoài treân da thuù, tröø taïi nöôùc A-thaáp-baø A-baøn-ñeà." Caùc baïch y thöa: - Chuùng con khoâng coù caùi giöôøng naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nôi nhaø baïch y ñöôïc ngoài. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï traûi giöôøng daây, giöôøng caây daøi. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ngoài vì Phaät khoâng cho pheùp hoï vaø thöôïng toïa cuøng ngoài treân moät giöôøng. Caùc baïch y thöa: - Chuùng con khoâng ñuû choã cho moãi vò ngoài rieâng moät giöôøng. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nôi nhaø baïch y ñöôïc ngoài chung. Caùc Tyø-kheo ñeán nhaø baïch y. Hoï traûi ñaõy baèng da. Tyø-kheo coù taâm e ngaïi, nghó: "Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp ngoài treân da."

l475. Ñaïi bì ; Cf. Thaäp tuïng 25 (tr.l82a 2>), da cuûa naêm loaïi thuù goïi laø da lôùn (kích côõ): sö töû, coïp, beo, raùi caù vaø choàn. l476. Ca-la . khoâng bieát con gì. Coù leõ Pali (Vin.i.l86): Kāmaka, con soùc (?). Hoaëc Skt. kālaka, moät loaïi raén nöôùc (Wogihara: haéc long) l477. Cuø-laâu; chöa roõ. Xem cht. >l Ch. vi: Y ôû sau. Tham chieáu Tröông A-haøm >, kinh soá 2. Du haønh, T0l, tr. 2>b. l478. Ñoäc toïa saøng . Xem Phaàn II, Tyø-kheo-ni, Ba-daät-ñeà 8> & cht. l42.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 82l

Caùc cö só thöa: - Chuùng con khoâng coù choã ngoài naøo khaùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nôi nhaø baïch y ñöôïc ngoài. Baáy giôø, Baït-nan-ñaø Thích töû coù ñaøn-vieät laø moät ngöôøi chaên boø. Saùng sôùm, Baït-nan-ñaø khoaùc y ñeán nhaø ñaøn-vieät, traûi choã ngoài. Luùc ñoù, ngöôøi chaên boø ñeán ngoài nghe phaùp. Baït-nan-ñaø Thích töû kheùo leùo vì oâng noùi phaùp, duøng moïi phöông tieän khuyeán hoùa ngöôøi ñaøn-vieät khieán raát hoan hyû, neân hoûi: - Ñaïi ñöùc caàn gì? Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi. Toâi khoâng caàn gì. Nhö theá laø cuùng döôøng roài. Ngöôøi ñaøn-vieät laïi thöa: - Xin Thaày caàn gì cöù noùi. Baït-nan-ñaø noùi: - Thoâi, toâi khoâng caàn gì. Toâi coù noùi ra cuõng khoâng ñaùp öùng ñöôïc ñaâu! Ngöôøi ñaøn-vieät noùi: - Ñaïi ñöùc cöù noùi, con seõ daâng cuùng. Caùch ñoù khoâng xa coù moät con beâ khoang, Baït-nan-ñaø noùi: - Toâi caàn loaïi da ñoù. Ngöôøi ñaøn-vieät thöa: - Xin ngaøi ñôïi moät chuùt, ñeå con gieát noù ñaõ. Ngöôøi aáy lieàn gieát con beâ, loät da cuùng cho Baït-nan-ñaø. Baït-nanñaø nhaän ñöôïc da roài, töø choã ngoài ñöùng daäy mang ñi. Con boø meï roáng la thoáng thieát, ñi theo Baït-nan-ñaø ñeán cöûa Kyø-hoaøn. Caùc Tyø-kheo thaáy hoûi: - Con boø naøy taïi sao roáng la vaø ñi theo thaày? Baït-nan-ñaø noùi: - Ñaây laø da cuûa con noù. Toâi mang veà neân noù ñi theo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc xin da soáng. Neáu xin, seõ nhö phaùp trò. iii. Caùc vaät duïng baèng da l. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ñeo phao noåi qua soâng. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp. Caùc Tyø-kheo naém ñuoâi traâu loäi qua soâng. Khi qua khoûi soâng môùi bieát laø traâu caùi neân e ngaïi. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng phaïm. Tuy nhieân,

töø nay veà sau, khoâng neân naém ñuoâi traâu caùi qua soâng.

Caùc Tyø-kheo khoâng daùm ngoài treân thaûm baèng da ñeå qua soâng.

- Ñöôïc pheùp ngoài. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm ngoài treân thuyeàn baèng da ñeå qua soâng. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp ñöôïc ngoài treân thuyeàn baèng da ñeå qua soâng. Hoaëc ngoài hay naèm tuøy yù. 2. Caùc Tyø-kheo duøng da laøm ñaõy ñöïng dao, khoâng duøng vaät gì bao phuû dao laïi neân bò hö. Ñöùc Phaät daïy: - Neân duøng loâng mòn hoaëc kieáp-boái hay da lôùn bao phuû dao laïi. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp da hai lôùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp da hai lôùp. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp da ca-na-phuù-lal479. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp da ca-na-phuù-la. Tyø-kheo cuøng vôùi baïch y nöôùc Caâu-taùt-la cuøng ñi treân ñöôøng, bò vaät nhoïn ñaâm chaûy maùu döôùi chaân raát traàm troïng, khoâng theå ñi ñöôïc. Baïch y thaáy vaäy lieàn ñöa giaøy deùp mình mang cho Tyø-kheo. Tyø-kheo e ngaïi phaïm xöû duïng giaøy deùp da ca-na-phuù-la neân khoâng daùm nhaän. Ñöùc Phaät daïy: - Coù nhaân duyeân nhö vaäy thì cho pheùp thoï duïng. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa giaøy deùp baèng söøng xoay.l480 Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp baèng söøng xoay. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp baèng söøng nai. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa giaøy deùp baèng söøng nai. Caùc Tyø-kheo chöùa giaøy deùp a-la-leâ.l48l Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng da nhieàu maøu laøm daây coät giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng boá baèng luïa laøm daây coät giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: l479. Ca-na-phuù-la . Xem döôùi.
l480. Trieàn giaùc caùch tyû . Khoâng hieåu “söøng xoay“ laø caùi gì. Ñoaïn töông ñöông trong Mahāvagga v (Vin.i.l86): mengavisāmavaddhika (coù moõm giaøy laøm baèng söøng con cöøu), ajavisāmavaddhika (coù moõm giaøy laøm baèng söøng höôu).
l48l. A-la-leâ caùch tyû . (?)

- Khoâng ñöôïc chöùa.
Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa giaøy deùp phuù-la-baït-ñaø-la.l482 Ñöùc
Phaät
daïy:
daïy: daïy:

- Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp chaân-theä-leâ.l48> Ñöùc Phaät

- Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp beän hai beânl484. Ñöùc Phaät

- Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp coù nhieàu daây. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp hình cuoán.l485 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp baèng da lôùn, da sö töû, da coïp, da beo, da raùi caù, da meøo röøng, da nhieàu

maøu, da caùo. Ñöùc Phaät daïy: - Taát caû loaøi da ñoù khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng da lôùn vieàn giaøy deùp hoaëc duøng laøm daây, hoaëc duøng ñeå vaù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng ñeå vieàn hay laøm daây hoaëc vaù. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu xanh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng maøu xanh vieàn giaøy deùp, hoaëc duøng laøm daây hay vaù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng maøu xanh vieàn giaøy deùp, hoaëc laøm daây hay vaù. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu vaøng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp vieàn maøu vaøng, hoaëc laøm daây coät hay vaù. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng giaøy deùp, hoaëc daây coät vaù coù vieàn maøu vaøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu ñoû. Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 824 - Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp maøu ñoû, daây coät vaø vaù cuõng nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu traéng. Ñöùc Phaät daïy: l482. Phuù-la-baït-ñaø-la . Pali, ibid., punabaddha, moät loaïi giaøy oáng, cao ñeán ñaàu goái l48>. Chaân-theä-leâ . Pali: tittirapattika (?), loaïi deùp coù hình caùnh chim chaù-coâ. l484. Bieân bieân caùch tyû . l485. Quyeån hình caùch tyû .

- Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp maøu traéng, daây coät vieàn, ñöôøng vaù vieàn cuõng nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp gioáng nhö loâng coâng. Ñöùc Phaät daïy:

- Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp maøu gaám.l486 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng nhö vaäy. Tyø-kheo kia nhaän ñöôïc giaøy deùp maøu gaám ñaõ laøm thaønh. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa; neáu laøm maát maøu thì ñöôïc pheùp chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp ñoän baèng loaïi loâng mòn. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp ñoän baèng kieáp-boái.l487 Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng tô luïa ñoän giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa duøng. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng coû beï, coû baø-sa, coû xaù-la, coû haùn-ñaølal488 ñoän giaøy deùp. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. - Naøy nhoùm saùu Tyø-kheo, caùc oâng laø nhöõng ngöôøi si. Ñieàu naøo Ta ngaên caám, laïi laøm caùc ñieàu khaùc. Töø nay veà sau, taát caû loaïi giaøy deùp coù ñoän ñeàu khoâng ñöôïc chöùa ñeå duøng. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo gaëp trôøi möa buøn baån chaân, baån toïa cuï, baån thaân ngoïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp vì hoä thaân, hoä toïa cuï, trong Taêng-giaølam ñöôïc mang giaøy deùp baèng coû boà ñeå röûa chaân. Khi mang giaøy deùp baèng coû boà ñeå röûa chaân roài, nöôùc vaøo trong giaøy deùp baån chaân, baån toïa cuï, baån thaân, baån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät cho pheùp duøng voû caây, hoaëc da ñoùng döôùi goùt. >. Baáy giôø, trong nöôùc Xaù-veä, nhoùm saùu Tyø-kheo mang guoác baèng

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 825 khaâm-baø-la. Ñöùc Phaät daïy: l489

- Khoâng ñöôïc duøng guoác baèng boán loaïi coû nhö vaäy vaø khoâng ñöôïc mang. Khi Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Vöông-xaù, thì baáy giôø nhoùm saùu Tyø- kheo loät voû caây ña-lal490 ñeå laøm guoác, neân caây bò khoâ heùo. Caùc cö só thaáy cuøng nhau cô hieàm: “Sa moân thích töû khoâng bieát hoå theïn, ñoaïn maïng soáng maø töï noùi toâi bieát chaùnh phaùp. Loät voû caây ña-la ñeå laøm guoác khieán cho caây bò khoâ cheát. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp?” Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi nöôùc Caâu-thieåm-di, thì baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo mang guoác baèng goã ñi nhö ngöïa, aâm thanh roái loaïn caùc vò toïa thieàn. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang guoác goã. Caùc Tyø-kheo e ngaïi khoâng daùm mang guoác vaøo nhaø ñaïi tieåu tieän, khoâng daùm mang guoác ñeå röûa chaân. Ñöùc Phaät daïy: - Tröø mang ñi ñöôøng. Caùc tröôøng hôïp treân ñöôïc mang. Theá Toân ôû taïi nöôùc Ta-kieät-ñeà. Baáy giôø, Tyø-kheo Tyø-xaù-ly Baït- xaø Töûl49l mang guoác baèng vaøng, guoác baèng baïc. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. OÂng ta laïi mang guoác baèng löu ly. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng. OÂng ta töï laøm vaø mang guoác baèng vaät baùu. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. Sau ñoù oâng laïi mang guoác goã quí. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang. Ñöùc Phaät daïy tieáp:

l486. Caåm saéc ; neân hieåu laø “ñöôïc theâu maøu.” l487. Töùc boâng goøn. l488. Baø-sa , Pali (Vin.i. l89): pabbaja, moät loaïi coû lau (coû tim ñeøn). Haùn-ñaø-la ; Pali: hintāla, gioáng caây chaø-laø; moät loaïi caây coï. Xaù-la, . Chöa roõ loaïi coû naøy; hoaêc Pali: sara, coû lau. l489. Khaâm-baø-la , vaûi deät baèng loâng thuù. Pali (Vin. i. l90): Kambala.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 826 - OÂng laø ngöôøi si. Ta caám thöù naøy, oâng laïi voäi saém caùc thöù khaùc ñeå mang. Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc mang taát caû loaïi guoác. 4. Theá Toân ôû taïi nöôùc Tyø-xaù-ly. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo cuøng Ñöùc Phaät ñi kinh haønh maø mang giaøy deùp. Phaät baûo caùc Tyø-kheo: - Ñeä töû thoï hoïc vôùi caùc coâng xaûo sö ôû beân ngoaøi coøn coù söï cung kính ñoái vôùi Thaày. Coøn nhoùm saùu Tyø-kheo naøy laø nhöõng ngöôøi ngu si, môùi mang giaøy deùp cuøng Phaät ñi kinh haønh. Ñöùc Phaät daïy tieáp: - Töø nay veà sau, khoâng ñöôïc mang taát caû moïi thöù giaøy deùp nhö vaäy. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo ñoái vôùi Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ, maø kinh haønh nôi choã toát, coøn ñoàng haøng Hoøa thöôïng kinh haønh nôi choã xaáu. Mình kinh haønh nôi choã cao, coøn ñoàng haøng Hoøa thöôïng kinh haønh nôi choã thaáp. Mình ñi tröôùc, coøn ñoàng haøng Hoøa thöôïng ñi sau. Cuøng noùi vôùi ñoàng haøng Hoøa thöôïng, cuøng kinh haønh, laät ngöôïc y, y quaán coå, y truøm ñaàu, truøm hai vai, mang giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc ñeå Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, hoaëc A-xaø- leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ kinh haønh nôi choã xaáu maø mình kinh haønh nôi choã toát, cho ñeán mang giaøy deùp, taát caû ñeàu khoâng ñöôïc. Nhoùm saùu Tyø-kheo ñoái vôùi Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ phuû y leân hai vai, mang giaøy deùp, hoaëc coù vieäc trao hay nhaän, khoâng troáng vai beân höõu, khoâng côûi boû giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo

baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, khi ñoái tröôùc Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ phaûi troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, khi coù vieäc trao hay nhaän. Caùc Tyø-kheo ôû taïi nhaø baïch y ñoái vôùi Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ, coù vieäc trao hay nhaän, troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp, neân bò loä hình. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Taïi nhaø baïch y, ñoái tröôùc Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ khoûi phaûi troáng vai beân höõu, khoûi phaûi côûi boû giaøy deùp, khi coù vieäc trao hay nhaän. l490. Ña-la . Pali (Vin.i. l89): tālataruna, tāla non hay choài caây taâla; loaïi caây laù hình quaït; loaïi caây coï. l49l. Tyø-xaù-ly Baït-xaø Töû . Ngöôøi hoï Baït-xaø (Pali: Vajjiputta) ôû Tyø-xaù-ly (Pali: Vesāli).

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 827 Baáy giôø coù Tyø-kheo cuøng Tyø-kheo khaùc cuøng ñi treân ñöôøng. Moät Tyø-kheo ñeán Tyø-kheo khaùc xin nöôùc. Caùc Tyø-kheo nghó: “Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp mang giaøy deùp khi coù vieäc trao hay nhaän.” Tyø-kheo kia lieàn côûi boû giaøy deùp ñeå laáy nöôùc, neân bò maát giaøy deùp. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp treân ñöôøng ñi, tuøy yù mang giaøy deùp khi coù vieäc trao hay nhaän. Coù Tyø-kheo, luùc xaåm toái, ñeán Tyø-kheo khaùc xin nöôùc. Vò kia nghó: “Ñöùc Phaät khoâng cho pheùp mang giaøy deùp khi coù vieäc trao hay nhaän.” Baáy giôø, truù xöù noï laïi caùch xa choã laáy nöôùc, tuy sôï ñoäc truøng, nhöng Tyø- kheo kia vaãn côûi boû giaøy deùp, ñeán ñoù ñeå laáy nöôùc, neân bò ñoäc truøng caén chaân ñau nhöùc, khoâng vui. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Sau khi maët trôøi laën, phaûi ñi xa laáy nöôùc, vì sôï ñoäc truøng neân ñöôïc pheùp mang giaøy deùp, khi coù vieäc trao hay nhaän. Nhoùm saùu Tyø-kheo thaáy Hoøa thöôïng ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ ñoàng haøng A-xaø-leâ khoâng ñöùng daäy ñoùn röôùc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neân ñöùng daäy chaøo tieáp. Tröø khi aên hoaëc khi laøm phaùp dö thöïc, hay khi beänh thì noùi: “Ñaïi ñöùc bieát cho, toâi vì nhaân duyeân nhö vaäy neân khoâng ñöùng daäy chaøo ñoùn ñöôïc.” Hoøa thöôïng laø ngöôøi trao giôùi cho mình. Ñoàng haøng Hoøa thöôïng laø nhöõng vò ñaõ ñuû möôøi haï. A-xaø-leâ coù naêm haïng: xuaát gia A-xaø-leâ, thoï giôùi A-xaø-leâ, giaùo thoï A-xaø-leâ, daïy kinh A-xaø-leâ, y chæ A-xaø-leâ. Xuaát gia A-xaø-leâ laø ngöôøi höôùng daãn mình xuaát gia. Thoï giôùi A-xaø-leâ laø vò laøm yeát-ma khi mình thoï giôùi. Giaùo thoï A-xaø-leâ laø vò daïy mình oai nghi. Daïy kinh A-xaø-leâ laø töø nôi vò ñoù mình ñöôïc hoïc kinh, ñoïc kinh, noi theo ñöôøng tu haønh, hoaëc thuyeát nghóa cho ñeán moät caâu trong boán caâu cuûa baøi keä. Y chæ A-xaø-leâ laø vò aáy mình nöông vaøo ñeå soáng, duø chæ trong moät ñ eâm. Ñoàng haøng A-xaø-leâ laø nhöõng vò ñaõ ñuû naêm tuoåi. Tröø y chæ A-xaø- leâ.l492 5. Phoøng ôû cuûa Tyø-kheo naøy neân lau queùt. Lau queùt roài maø coøn buïi thì duøng nöôùc buøn treùt leân treân. Treùt buøn roài maø coøn baån thì laáy ñoà traûi leân. Ñoà traûi ñoù hoaëc laø y-leâ-dieân-ñaø, maïo-la, maïo-maïo-la, cuø- laâu, hoaëc moät trong möôøi loaïi y.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 828 Caùc Tyø-kheo khoâng röûa chaân maø ñi treân ñoà traûi. Ñöùc Phaät daïy: - Beân cöûa neân ñeå ñoà chuøi chaân. Neáu vaãn khoâng saïch, thì ngoaøi cöûa neân ñeå nöôùc röûa chaân. Tyø-kheo röûa chaân roài, khi chaân chöa khoâ, böôùc leân treân ñoà traûi, neân ñoà traûi bò hö muïc. Ñöùc Phaät daïy: - Chaân chöa khoâ, khoâng ñöôïc böôùc leân treân ñoà traûi. Neáu coù vieäc gaáp thì laáy chaân chuøi treân ñaàu goái, hoaëc chuøi nôi loøng baøn chaân, hoaëc laáy tay chuøi, hoaëc duøng vaät xaáu chuøi. Caùc Tyø-kheo vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ trao hay nhaän ñieàu gì, phaûi röûa chaân maõi cöïc nhoïc, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Töø nay veà sau, neáu vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A- xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ caàn trao hay nhaän ñieàu gì cho pheùp duøng caùi maâm ñoàng, caùi khay, caùi kyû. Taát caû vaät caàn duøng hay thöùc aên ñeàu ñeå heát leân treân ñoù, roài trao moät laàn. Coù Tyø-kheo döôùi chaân bò thuûng, gaëp luùc trôøi möa. Caùc Tyø-kheo dìu ñeán nôi nhaø veä sinh bò ngaõ, naèm treân buøn raát khoå sôû. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp vì hoä thaân, hoä y, hoä ngoïa cuï, trong Taêng-giaø-lam ñöôïc mang giaøy deùp moät lôùp. Caùc Tyø-kheo treân ñöôøng ñi vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ coù vieäc trao hay nhaän, phaûi troáng vai beân höõu, côûi boû giaøy deùp meät nhoïc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Neáu treân ñöôøng ñi vì Hoøa thöôïng, ñoàng haøng Hoøa thöôïng, A-xaø- leâ, ñoàng haøng A-xaø-leâ coù vieäc trao hay nhaän, neân ñöa leân treân ñaàu hoaëc treân vai ñeå trao hay nhaän. 6. Phaät ôû nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nhoùm saùu Tyø-kheo mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc cö só thaáy ñeàu cô hieàm noùi: “Sa-moân Thích töû töï noùi mình bieát chaùnh phaùp. Nhöng vaøo tuï laïc maø mang giaøy deùp, gioáng nhö Vua hay ñaïi thaàn cuûa Vua. Nhö vaäy coù gì laø chaùnh phaùp?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc Tyø-kheo beänh, vôùi taâm e ngaïi khoâng daùm mang giaøy deùp vaøo

l492. Chöa ñuû l0 tuoåi haï, khoâng ñöôïc laøm y chæ.

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 829 tuï laïc. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp caùc Tyø-kheo beänh mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Nhoùm saùu Tyø-kheo möôïn côù beänh mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Caùc Tyø-kheo thaáy noùi: “Ñöùc Phaät ñaâu cho pheùp mang giaøy deùp vaøo tuï laïc?” Vò kia noùi: - Toâi bò beänh. Caùc Tyø-kheo hoûi: - Beänh gì? Vò kia noùi: - Thöa tröôûng laõo, Ñöùc Phaät haù khoâng noùi, neáu coù ngöôøi naøo ñoù chæ trong choát laùt maø khoâng vui, thì goïi laø beänh hay sao? Vì vaäy cho neân chuùng toâi möôïn côù bò beänh. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc möôïn côù beänh ñeå mang giaøy deùp vaøo tuï laïc. Baáy giôø, tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta goùt chaân bò ñau, caàn mang giaøy deùp truøm ngoaøi goùt chaân. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp mang giaøy deùp truøm ngoaøi goùt chaân. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø- ta treân ñöôøng ñi, maét bò môø, ngoùn chaân bò thöông tích bôûi ñaù soûi. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp mang giaøy deùp truøm ngoaøi ngoùn chaân. Taát-laêng-giaø-baø-ta coù nhieàu thaân höõu, treân

ñöôøng cuøng ñi, nhaän ñöôïc nhieàu ñaïi maïch, tieåu maïch, ñaäu ban, gaïo luùa taùm. Caùc Tyø-kheo nghi khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän. Caùc Tyø-kheo nhaän roài khoâng bieát ñeå ñaâu, baïch Phaät. Ñöùc Phaät d aïy: - Cho pheùp ñöïng trong caùi ñaõy hay caùi khaên. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta, treân ñöôøng ñi, nhaän ñöôïc söõa, daàu, maät, ñöôøng caùt. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm laáy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp nhaän laáy. Nhaän laáy roài khoâng bieát ñeå ñaâu baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Duøng caùi baùt caïn cho vaøo trong caùi baùt nhoû hay caùi baùt vöøa ñeå nhaän. Caùi baùt caïn ñeå vaøo trong caùi baùt nhoû, caùi baùt nhoû ñeå vaøo caùi baùt vöøa, caùi baùt vöøa ñeå vaøo trong caùi baùt lôùn. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát caùi baùt caïn ñeå trong caùi baùt nhoû, caùi baùt nhoû ñeå vaøo trong caùi baùt vöøa, thì caùi baùt vöøa phaûi tònh thí hay khoângl49>, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy:

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 830 - Khoûi phaûi tònh thí. 7. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta giaø yeáu khoâng theå ñi boä ñöôïc, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp duøng caùi xe keùo boä hay caùi kieäu, hoaëc xe ngöïa. Nhöng khoâng ñöôïc keùo bôûi ngöôøi nöõ, traâu boø caùi, ngöïa caùi, khoâng ñöôïc xöû duïng. Taát-laêng-giaø-baø-ta, treân ñöôøng ñi coù ngöôøi cuùng loaïi xe keùol494, khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Phaät cho pheùp nhaän. Laïi coù ngöôøi cuùng loaïi xe keùo baèng da, khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Phaät cho pheùp nhaän, roài duøng moät trong möôøi loaïi y phuû leân treân choã da. Laïi coù ngöôøi cuùng loaïi xe keùo ñöôïc beän baèng da, khoâng daùm nhaän, baïch Phaät. Phaät cho pheùp nhaän, vôùi ñieàu laø boû loaïi daây baèng da, baèng toùc, coøn caùc loaïi daây khaùc thì khoâng sao. Caùc Tyø-kheo caàn caùi caøng xe, baïch Phaät, Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Caùc Tyø-kheo caàn daây coät xe, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp laøm. Neáu daây thöøng bò ñöùt thì cho pheùp laøm baèng da. Neáu khieâng xe, vai bò ñau; cho pheùp laøm goái ñeå loùt. Neáu phía sau ñau, cuõng cho pheùp laøm caùi goái ñeå loùt. Baáy giôø khoâng bieát neân ñeå ai khieâng, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp Tyø-kheo, hoaëc ngöôøi giuùp vieäc trong Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc hay Sa-di. Neáu nhaän ñöôïc xe thì cuõng nhö vaäy. Neáu xe baèng da thì neân duøng moät trong möôøi loaïi y phuû choã da laïi roài duøng. Neáu ñöôïc xe beän baèng da thì töø loaïi daây baèng da, baèng toùc, ngoaøi ra ñöôïc duøng. Caùc vò khoâng bieát neân ñeå ai keùo, baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp Tyø-kheo, hoaëc ngöôøi giuùp vieäc trong Taêng-giaø-lam, hoaëc Öu-baø-taéc hay Sa-di keùo. Tröôûng laõo Taát-laêng-giaø-baø-ta nhaän ñöôïc ngöôøi coi Taêng- giaø-lam. Ñöùc Phaät daïy: - Ñöôïc pheùp nuoâi. 8. Baáy giôø, nhoùm saùu Tyø-kheo laøm giöôøng baèng da, giöôøng ñôn baèng da. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa.

l49>. Taùc tònh, vì sôï phaïm suùc tröôûng baùt; ni-taùt-kyø 2l. l494. Lieãn ; xe do ngöôøi keùo

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 831 Hoï laïi laøm neäm da, goái da, ngoïa cuï da, ñoà traûi döôùi ñaát baèng da. Khi traûi döôùi ñaát bò sinh truøng, ñem vaøo

phoøng, hoâi thoái. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Baáy giôø, coù Baø-la-moân xuaát gia laøm ñaïo, ñem da y-söl495 laøm vaät chuøi chaân, ñeå trong cöûa. Ñöùc Phaät daïy: - Cho pheùp chöùa. Caùc Tyø-kheo xaùch nöôùc, daây xaùch nöôùc thöôøng bò ñöùt. Ñöùc Phaät daïy: Cho pheùp duøng da laøm daây ñeå xaùch. Neáu gaøu bò hö, Phaät cho pheùp duøng da ñeå laøm. Daây bò ñöùt, Phaät cho pheùp laøm baèng da. Daây cöûa ngoõ thöôøng bò ñöùt, Phaät cho pheùp laøm baèng da. Khi môû cöûa, ñoùng cöûa ñau tay, Phaät cho pheùp duøng mieáng da lôùn truøm leân. Choát cöûa khoâng xoay ñöôïc, Ñöùc Phaät cho pheùp ñeå mieáng da. Treân caùi choát bò hö Phaät cho pheùp duøng da xaâu laïi. Neáu bò keâu cuõng vaäy. Chaân giöôøng daây, giöôøng caây bò hö, Phaät cho pheùp duøng da xaâu laïi. Coù caùc Tyø-kheo bò ñau chaân, Phaät cho pheùp duøng mieáng da lôùn phuû leân treân cho choã ñau laønh. Sau ñoù, boû ñi. Tyø-kheo duøng daây lôïp laïi nhaø bò ñöùt, Phaät cho pheùp duøng da laøm. Daây cöûa soå thöôøng bò ñöùt, Phaät cho pheùp duøng cöôùc hay loâng ñeå laøm. 9. Nhoùm saùu Tyø-kheo chöùa ñaõy ñöïng bình baùt, ñaõy ñöïng giaøy deùp, ñaõy ñöïng kim chæ baèng da. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa nhö vaäy. Baáy giôø coù ngöôøi thôï moäc xuaát gia laøm Tyø-kheo, chöùa ñaõy da ñeå ñöïng ñoà ngheà. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Thôï moäc xuaát gia laøm Tyø-kheo, taát caû ñoà ngheà khoâng ñöôïc caát chöùa. Chuùng taêng ñöôïc goã laøm ñoà duøng, baïch Phaät. Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa. Khoâng bieát duøng ñöïng vaät gì. Ñöùc Phaät daïy: - Möôøi loaïi y, tuøy yù chöùa ñöïng. Bình ñöïng daàu, söõa cuûa Tyø-kheo ñeå khoâng kín ñaùo. Ñöùc Phaät daïy:

l495. Y-sö bì .

SOÁ l428 - LUAÄT TÖÙ PHAÀN, Phaàn > 8>l Cho pheùp duøng da öôùt phuû leân. Neáu bò truøng caén luûng thì duøng buøn treùt leân. Tyø-kheo nhaän ñöôïc ñoà ñöïng daàu baèng da coù hình hoa, e ngaïi khoâng daùm chöùa. Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa. Tyø-kheo nhaän ñöôïc ñoà ñöïng daàu baèng söøng, e ngaïi khoâng daùm chöùa. Ñöùc Phaät cho pheùp chöùa. Neáu phía treân, phía döôùi hay beân hoâng bò luûng thì duøng da raøng laïi. l0. Khi Ñöùc Theá Toân ôû taïi thaønh Vöông-xaù, baáy giôø coù Tyø-kheo bò caây nhoïn ñaâm vaøo chaân bò thöông, caàn giaøy deùp meàm. Ñöùc Phaät cho pheùp xöû duïng. Baáy giôø, Ñöùc Phaät cuøng Toân giaû A-nan ñi ñeán röøng Thi-ñaø, caùch choã goø maû khoâng xa, thaáy coù ñoâi giaøy hai lôùp quyù giaù. Ñöùc Theá Toân bieát maø vaãn hoûi A-nan: - Taïi sao oâng khoâng laáy ñoâi giaøy aáy? Toân giaû A-nan thöa: - Sôï phaïm phaûi ñieàu duøng giaøy hai lôùp. Ñöùc Phaät daïy: - Xem ñoù nhö vaät phaán taûo thì ñöôïc laáy. Coù Tyø-kheo treân ñöôøng ñi, caùch choã goø maû khoâng xa, thaáy da ngöôøi cheát daøy, ñöôïc xaâu nôi caây goã, beøn loät laáy ñem veà phoøng caét laøm ñoâi giaøy moät lôùp. Trong phoøng coù muøi thoái. Caùc Tyø-kheo khaùc hoûi: - Taïi sao trong phoøng coù muøi hoâi thoái? Tyø-kheo kia trình baøy söï vieäc vôùi caùc Tyø-kheo. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa da ngöôøi. Neáu chöùa, phaïm Thaâu-lan-giaù. Ngoaøi ra, caùc thöù da baát tònh khaû oá khaùc cuõng khoâng ñöôïc chöùa, neáu chöùa phaïm ñoät-keát-la. ll. Baáy giôø, coù Tyø-kheo töø nöôùc giaù laïnhl496 ñeán,

chaân bò nöùt, ñeán choã Ñöùc Phaät, ñaûnh leã saùt chaân roài ñöùng lui qua moät beân. Ñöùc Phaät bieát maø vaãn hoûi: - Taïi sao chaân oâng bò nöùt? Vò aáy baïch Phaät: - Con töø xöù laïnh ñeán neân bò nöùt. Ñöùc Phaät hoûi Tyø-kheo aáy: - Nöôùc ñoù hoï mang baèng thöù gì? Vò Tyø-kheo aáy thöa: - Mang deùp da phuù-la-am. l497 Ñöùc Phaät daïy:

- Cho pheùp mang nhö vaäy. Neáu caàn duøng taát thì cho pheùp duøng taát. Cho pheùp ñeán nôi cö só, vôï cö só chaúng phaûi baø con ñeå xin. Khoâng ñöôïc chöùa dö. Neáu chöùa dö, seõ nhö phaùp trò. Nhoùm saùu Tyø-kheo duøng da laøm daây löng. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng da laøm daây löng, daây ngoài thieàn. Tyø-kheo chöùa ñoà baèng da. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc chöùa. Tyø-kheo duøng da laøm maõo. Ñöùc Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc duøng nhö vaäy. Tyø-kheo laøm khaån-thuø-thaùnl498 baèng da. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc. Tyø-kheo khoâng lau chuøi giaøy deùp neân baån chaân, baån ngoïa cuï. Ñöùc Phaät daïy: - Phaûi lau chuøi giaøy deùp. Tyø-kheo röûa chaân chöa khoâ mang giaøy deùp neân giaøy deùp bò hö muïc. Phaät daïy: - Khoâng ñöôïc nhö vaäy. Tyø-kheo khoâng thöôøng giaët vaät lau chaân. Caùc Tyø-kheo thaáy baån gôùm. Ñöùc Phaät daïy: - Neân giaët. Vò aáy giaët roài khoâng vaét khoâng phôi, bò sinh truøng. Phaät daïy: - Neân giaët roài vaét, hong cho khoâ.

l496. Haøn tuyeát quoác . l497. Phuù-la-am-ñeà . Cf. Bì caùch söï (T2>, tr.l059bl): taïi vuøng coù tuyeát laïnh, cho duøng giaøy phuù-la. Xem theâm Nguõ phaàn 2l (T22nl42l tr.l46c24) Coù leõ moät loaïi giaøy oáng. Wogihara, Skt. pūla: loaïi giaøy coù giaây ñai. Mahāvyutpatti, 272 (2l): pūlā, höõu ñaùi ngoa , phuù-la . Nhaát thieùt kinh aâm nghóa (T54n2l28 tr.740b07): phuùc-la , cuõng vieát laø ; hoaëc noùi laø phuù-la , chính xaùc noùi laø boá-la ; dòch laø ñoaûn aùo ngoa , loaïi giaøy oáng coå ngaén (?). Phieân dòch danh nghóa (T54n2l>l, tr.ll08bl7): phuù-la , chính xaùc laø phuùc-la , dòch laø ñoaûn aùo ngoa . Khoâng roõ Pali töông ñöông. l498. Khaån-thuø-thaùn . Chöa roõ caùi gì.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.